

Οι παρεμβάσεις στον ΠΚ και τον ΚΠΔ και η «επιτάχυνση και ποιοτική αναβάθμιση της ποινικής δίκης» - (Εισηγήση στην ημερίδα ΔΣΘ, ΕΝΟΒΕ, ΑΠΘ, ΔΠΘ)

Συγγραφέας: Γιώργος Δημήτριάδης, Αν. Καθηγητής Νομικής Σχολής ΔΠΘ

Μέσο Δημοσίευσης: ΤΝΠ QUALEX, ΠοινΔικ, 1/2024 Ειδικό, σελ. - - ψηφιακό τεύχος

Ας μου επιτραπεί να ξεκινήσω, αντί προλόγου, με ένα χωρίο από την ομιλία της Ομότιμης Καθηγήτριας κας Άννας Μπενάκη – Ψαρούδα, στην Πανηγυρική Συνεδρία της Ακαδημίας Αθηνών κατά την εγκατάστασή της ως Προέδρου της Ακαδημίας Αθηνών: «Ένα κύριο γνώρισμα του νέου ΠΚ, που έχει γίνει και αντικείμενο επικρίσεων: το ότι είναι σαφώς μετριοπαθέστερος του παλαιού. Εκκαθαρίζει, δηλαδή, το πεδίο από υπερβολικά αυστηρούς νόμους ανώμαλων περιόδων, αλλά και μετριάζει σε γενικό μέτρο τις προβλεπόμενες μέχρι τώρα αυστηρότατες στερητικές της ελευθερίας ποινές. Ακολουθεί βέβαια στο σημείο αυτό και υποδείξεις των Ευρωπαϊκών Οργανισμών (...), κυρίως όμως τον μέσο όρο των ισχυόντων στην Ευρώπη, σε χώρες με συγγενή νομοθεσία. Η επιλογή αυτή του μετριασμού των ποινών δικαιολογείται από μια σχεδόν αναμφισβήτητη πραγματικότητα. Ότι δηλ. μόνη η απειλή δια του νόμου αυστηρότατων ποινών δεν συμβάλλει τόσο καθοριστικά στην αποτροπή της τέλεσης σοβαρών εγκλημάτων. Μεγάλης κλίμακας εμπειρικές μελέτες έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα, ότι εκφοβιστική επιρροή στον πιθανό δράστη δεν έχει τόσο η απειλή στο νόμο υπέρμετρα βαριάς ποινής, όσο το κατά πόσο, κατά την εκτίμησή του, θα συλληφθεί και πάντως το ότι θα εκτελεσθεί, όπως προβλέπεται στον νόμο, η ποινή που θα του επιβληθεί».

Στον τίτλο του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης αποτυπώνεται ο ισχυρισμός ότι πρόκειται για «παρεμβάσεις στον Ποινικό Κώδικα και τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας για την επιτάχυνση και την ποιοτική αναβάθμιση της ποινικής δίκης». Το περιεχόμενό του ωστόσο αποκαλύπτει όχι απλά την αμετάβλητη προσήλωση της κυρίαρχης ιδεολογίας στην πολιτική της όξυνσης της ποινικής καταστολής, αλλά ταυτόχρονα ένα πολιτικό όραμα απαξίωσης των βασικών ευρωπαϊκών αρχών για τη διεξαγωγή της δίκαιης ποινικής δίκης, αποσάθρωσης της ενδοσυστηματικής λειτουργίας των Ποινικών Κωδίκων και -έμμεσα και αντανάκλαστικά- αδιαφορίας για την προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας στο πεδίο της σφραγιστικής υλοποίησης των ποινών. Υπό τη σημαία της «επιτάχυνσης και της ποιοτικής αναβάθμισης» θεμελιώδεις αρχές του φιλελεύθερου δικαιοκρατικού κεκτημένου, όπως η αρχή της αναλογικότητας, το τεκμήριο της αθωότητας και άλλα απειλούνται να εξαφανιστούν, καθώς το «ελληνικό μοντέλο» απομακρύνεται από την αρχιτεκτονική της δίκαιης ποινικής δίκης, η οποία για την υπόλοιπη Ευρωπαϊκή Ένωση στηρίζεται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα και το Χάρτη Θεμελιωδών Ελευθεριών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικότερα:

I. Στο πεδίο του ουσιαστικού ποινικού δικαίου εντελώς ενδεικτικά διαπιστώνονται μεταξύ άλλων:

α) η αύξηση του ανωτάτου ορίου της πρόσκαιρης κάθειρξης και συνακόλουθα της συνολικής ποινής, ενώ η ίδια κυβερνητική πλειοψηφία είχε με νόμο διευρύνει την εφαρμογή των σημερινών κατώτερων ορίων ακόμη και στις αμετάκλητες καταδίκες (άρθρο 184 ν. 4855/2021), με την αιτιολογία ότι «καθορίζονται τα όρια της συνολικής εκπίεας ποινής φυλάκισης ή κάθειρξης για τους αμετακλήτως καταδικασθέντες». Έχω εκφράσει και από το βήμα άλλων συνεδρίων την επιστημονική μου άποψη για το ζήτημα αυτό. Πιστεύω ότι η τροποποίηση αυτή ήταν αντισυνταγματική για δύο λόγους: αφενός διότι συνιστούσε ανεπίτρεπτη διασταύρωση της νομοθετικής λειτουργίας με τη δικαστική (καθώς με νόμο άλλαξε η ποινή, που είχε προσδιοριστεί στην αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση), αφετέρου διότι αφορούσε συγκεκριμένο και απολύτως αριθμητικά προσδιορισμένο αριθμό κρατουμένων με ποινές κάθειρξης 25 ετών και όχι αόριστο (μη προσδιορισμένο εξαρχής) αριθμό προσώπων. Παρενθετικά επισημαίνω στο σημείο αυτό πως δεν χαρακτηρίζω τους ανθρώπους που καταδικάστηκαν με επίθετα, αλλά διερωτώμαι εάν χαρακτηρίζονται «κακούργοι» οι καταδικασθέντες σε πρώτο βαθμό -και ενόσω εκκρεμεί ο δεύτερος βαθμός εκδίκασης της υπόθεσής τους- πώς πρέπει να χαρακτηρίζονται οι αμετάκλητα καταδικασθέντες σε 25 έτη, των οποίων η ποινή με το νόμο αυτό μειώθηκε και έτσι έτυχαν του

ευεργετήματος της απόλυσης υπό όρο. Αλλά το υπαρκτό παράδειγμα είναι μια ευκαιρία για προβληματισμό σε σχέση με το πλήθος των ανθρώπων που συμμετέχουν σε μια νομοπαρασκευαστική επιτροπή ή στη συγκρότηση ενός δικαστικού σχηματισμού. Θέλω με αυτό να πω το εξής: Σε εκείνη τη νομοπαρασκευαστική επιτροπή επικράτησε επιστημονική άποψη αντίθετη από τη δική μου (γι' αυτό υπάρχει ο επιστημονικός διάλογος και γι' αυτό γίνονται τα συνέδρια). Συμμετείχαν μάλιστα ως μέλη της έγκριτοι εισαγγελείς, δικαστές, δικηγόροι, Καθηγητές Πανεπιστημίου, άλλοι από τους οποίους ασκούσαν δικηγορία (όπως ο Πρόεδρος της) και άλλοι όχι.

Τι πρέπει να μας προβληματίσει: Εάν κάποιος ή κάποιιοι από τους 50 ή 70 ή 100 ανθρώπους, στους οποίους αφορούσε η παρέμβαση, ήταν πελάτης κάποιου από εκείνα τα μέλη της Επιτροπής που ασκούσαν δικηγορία, θα επικρατούσε άλλη επιστημονική άποψη στην νομοπαρασκευαστική επιτροπή; Αυτονόητη είναι εδώ η αρνητική απάντηση, η οποία όμως αποκαλύπτει με ενάργεια και την ανάγκη ύπαρξης πολυμελών και επωνύμων συνθέσεων νομοπαρασκευαστικών επιτροπών, όπου τα ζητήματα που τίθενται αντιμετωπίζονται με υπευθυνότητα και επιστημονικά επιχειρήματα, σε αντίθεση με τις περιπτώσεις μεμονωμένων «αοράτων» εμπνευστών, λ.χ. τροπολογιών που ρυθμίζουν ζητήματα ποινικών διατάξεων.

Αυτός υποθέτω ότι είναι και ο λόγος για τον οποίο η σημερινή κοινοβουλευτική πλειοψηφία θεσμοθέτησε, με το ν. 4622/2019, συγκεκριμένη πολιτική διαμόρφωσης αρχών και μέσων για τη βελτίωση της ποιότητας των νομοθετικών ρυθμίσεων και των διαδικασιών παραγωγής τους επισημαίνοντας μάλιστα ρητά στο συναφές εγχειρίδιο νομοπαρασκευαστικής μεθοδολογίας *τρία διακριτά στάδια* στη νομοπαρασκευαστική διαδικασία: αα) τη σύνταξη προσχεδίου νόμου (αρχικό κείμενο) και την προκαταρκτική ανάλυση των συνεπειών της ρύθμισης (ή των κατευθυντήριων γραμμών του σχεδίου) από εργασιακή ομάδα στελεχών με ειδική εκπαίδευση και εμπειρία σε ζητήματα νομοτεχνικής, ββ) τη λειτουργία νομοπαρασκευαστικής επιτροπής, στην οποία μπορούν να συμμετέχουν -αναλόγως του θέματος- συνεργάτες του αρμοδίου Υπουργού, ιδιώτες εμπειρογνώμονες, καθώς και μέλη του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ), η οποία εργάζεται σε τρία, επιμέρους και εξισου διακριτά, επίπεδα ελέγχοντας μάλιστα στο δεύτερο επίπεδο αν το προσχέδιο συνάδει προς τους κανόνες υπερνομοθετικής ισχύος και καλώντας σε ακρόαση, μεταξύ άλλων, τους ενδιαφερόμενους φορείς, και στη συνέχεια συντάσσοντας το νομοθετικό κείμενο στο τρίτο και τελευταίο επίπεδο αυτού του δεύτερου σταδίου και γγ) τη νομοπαρασκευαστική διαβούλευση. Η παράκαμψη, στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο, όλου του δεύτερου σταδίου (και των τριών επιπέδων εργασίας του) είναι περισσότερο από προφανές.

Το παραπάνω παράδειγμα της πολυμελούς νομοπαρασκευαστικής επιτροπής του ν. 4855/2021 αποκαλύπτει -επίσης με σαφήνεια- τι επιπρόσθετα διαφυλάσσει η πολυμελής – έναντι της μονομελούς- σύνθεσης των δικαστηρίων. Προτιμώ το λάθος των πολλών από το λάθος του ενός, έλεγε ο αείμνηστος Καθηγητής του Συνταγματικού Δικαίου *Δημήτρης Τσάτσος* και σωστά, διότι το πολυπρόσωπο, μεταξύ άλλων, θωρακίζει και το αδιάβλητο της διαδικασίας.

β) η επαναφορά της -προβλεπόμενης στον ΠΚ του 1951- δυνατότητας επιβολής πλήρους ποινής σε μορφές εμφανίσεως του εγκλήματος με μειωμένο, έναντι του πλήρους εγκλήματος, άδικο (απόπειρα – συνέργεια), ενώ την ίδια ώρα είναι πρόδηλος τόσο η διατήρηση στον ΠΚ του αντικειμενικού συστήματος, το οποίο δεν συμβιβάζεται με την παλινόρθωση του παλαιότερου μοντέλου επιβολής πλήρους ποινής, όσο και η έλλειψη αναλογικότητας των ποινών του ολοκληρωμένου εγκλήματος, είτε πρόκειται για την ποινή στην περίπτωση της ατελούς εγκληματικής πράξης (απόπειρα), είτε πρόκειται για την ποινή στην περίπτωση της απλής βοηθητικής πράξης (συνέργεια)·

γ) η επαναφορά του παλαιού θεσμού της μετατροπής της ποινής φυλάκισης σε χρήμα (: ο οποίος δεν συναντιέται σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης), σε έναν ασαφή αξιολογικό συσχετισμό με τους θεσμούς τόσο της αναστολής της ποινής (: η οποία συρρικνώνεται), όσο και της ποινής της παροχής κοινωφελούς εργασίας (: η οποία θα εφαρμόζεται), ενώ η ίδια κυβερνητική πλειοψηφία είχε αναστείλει επί έτη την εφαρμογή του θεσμού της μετατροπής της ποινής φυλάκισης σε κοινωφελή εργασία, εμποδίζοντας το σύστημα ποινών του Ποινικού Κώδικα του 2019 να λειτουργήσει·

δ) Η κατάργηση του ελαφρυντικού του προηγούμενου σύννομου βίου και η επαναφορά της ελαφρυντικής περίπτωσης της έντιμης «ατομικής, οικογενειακής, επαγγελματικής και γενικά κοινωνικής ζωής», με την αιτιολογία ότι «ο σύννομος βίος» διεύρυνε το εύρος της αναγνώρισης της ελαφρυντικής περίπτωσης, διότι «το υποκειμενικό αντικαταστάθηκε από αντικειμενικό στοιχείο». Έτσι ο νομοθέτης επιλέγει την επιστροφή στο απροσδιόριστο κριτήριο του έντιμου βίου, στο οποίο άλλωστε βασίστηκε και ο νομοθέτης του 1951 πριν από 72 έτη, όταν βεβαίως έννοιες όπως η κοινότητα ΛΟΑΤΚΙ, ο γάμος ομοφύλων, η υιοθεσία παιδιών από ομόφυλα ζευγάρια κ.ά. ήταν έξω από τα όρια της επιστημονικής φαντασίας. Στο σημείο αυτό μάλιστα μια συγκριτική επισκόπηση της

πρόβλεψης του Σχεδίου για τη συρρίκνωση της αρμοδιότητας του μικτού ορκωτού δικαστηρίου, οδηγεί αναπόφευκτα στο ερώτημα αν η πρόβλεψη του Σχεδίου, σύμφωνα με την οποία το μικτό ορκωτό δικαστήριο αποφασίζει μόνο για την κατηγορία και την κύρια ποινή, ενώ κάθε άλλο ζήτημα ανήκει στην αρμοδιότητα των τακτικών δικαστών που αποφασίζουν χωρίς τη σύμπραξη των ενόρκων, περιλαμβάνει και τους λόγους μείωσης της ποινής.

Εδώ μάλιστα το πρόβλημα είναι πολυδιάστατο. Η διεύρυνση της ύλης του Μονομελούς Εφετείου Κακουργημάτων και η κατάργηση των Πενταμελών Εφετείων, παραβιάζει το συνταγματικό τεκμήριο αρμοδιότητας (άρθρο 97 Σ), που προβλέπει την εκδίκαση των Κακουργημάτων από τα Μικτά Ορκωτά Δικαστήρια (: ως κανόνα) και από τα Εφετεία (: ως εξαίρεση). Αυτό συμβαίνει όχι μόνο διότι, όπως είναι γνωστό, ο Συνταγματικός Νομοθέτης είχε προχωρήσει στη θέσπιση του κανόνα και των εξαιρέσεων του μετά από στάθμιση της συμμετοχής των λαϊκών δικαστών και των γνωστών -κατά τη χρονική αποτύπωση του συνταγματικού κανόνα- πολυμελών συνθέσεων τακτικών δικαστηρίων (: πενταμελών και επταμελών εφετείων), αλλά και -ήδη- διότι, εκτός από τη συρρικνωθείσα ύλη του Μ.Ο.Δ., ο κοινός νομοθέτης συρρικνώνει και αυτές καθαυτές τις αρμοδιότητες του μικτού ορκωτού δικαστηρίου. Αν έτσι έχει το πράγμα, τότε η μη συμμετοχή του λαϊκού στοιχείου, η οποία αποτελεί έκφραση της δημοκρατικής αρχής της λαϊκής κυριαρχίας στην ποινική δίκη, στην κρίση για αναγνώριση των ελαφρυντικών περιστάσεων, εγκαθιδρύει μία λογική παραδοξότητα: την αναγνώριση ή μη των ελαφρυντικών περιστάσεων, ιδίως του πρότερου έντιμου βίου, μέσα από τις «αυθαίρετες» και σε κάθε περίπτωση «υποκειμενικές» εκτιμήσεις του «κοινού περί δικαίου αισθήματος» από τους τακτικούς δικαστές και όχι από τους προκαθήμενούς τους, δηλαδή από τους συνταγματικά ανεκτούς εκπροσώπους του «κοινού περί δικαίου αισθήματος», λαϊκούς δικαστές.

Ταυτόχρονα είναι προφανές πως επί πολλά χρόνια δεν γίνεται αντιληπτό ότι η στηριζόμενη σε ζητήματα επικαιρότητας συνεχιζόμενη αύξηση της νομοθέτησης κακουργημάτων στη χώρα μας, σε συνδυασμό με τη συνεχιζόμενη διεύρυνση της συνταγματικής εξαίρεσης σε ό,τι αφορά την αρμοδιότητα υπέρ των τακτικών δικαστηρίων, οδηγεί απλά σε αδιέξοδα ή μελλοντικά στο ακόμη περισσότερο παράδοξο ενός «φυσικού» δικαστή «τεχνητής νοημοσύνης»·

ε) η σκλήρυνση των προϋποθέσεων της απόλυσης υπό όρο, ενώ η ίδια κυβερνητική πλειοψηφία έχει ήδη παρέμβει προς την ίδια κατεύθυνση (άρθρο 19 ν. 4855/2021 και άρθρο 13 του ν. 5023/2023)·

στ) η πρόβλεψη παρεπόμενης ποινής δήμευσης της περιουσίας ή τμήματος της νόμιμης περιουσίας του καταδικασμένου αυτουργού και των συμμετόχων στην περίπτωση του εγκλήματος του εμπρησμού σε δάση από πρόθεση, τετελεσμένο και σε απόπειρα, αλλά ακόμη και στην περίπτωση του εμπρησμού σε δάση από αμέλεια, χωρίς αυτή η περιουσία να είναι -υπό οποιαδήποτε εκδοχή- είτε προϊόν είτε μέσο τέλεσης του εγκλήματος, είτε αυτό τελέστηκε από δόλο είτε τελέστηκε από αμέλεια. Ούτε όμως και για αναπληρωματική δήμευση θα μπορούσε εδώ να γίνει λόγος, στο βαθμό που η επιβολή της προϋποθέτει ότι υπήρξαν στον ιστορικό χρόνο περιουσιακά προϊόντα ή μέσα τέλεσης, τα οποία δεν υπάρχουν πλέον ή δεν έχουν βρεθεί, ώστε να έχει νόημα η επιβολή αναπληρωματικής δήμευσης. Μάλιστα, θα πρέπει να αναφερθεί εδώ ότι ακόμη και η πρόβλεψη του άρθρου 68 παρ. 4 του ΠΚ, για επιβολή υποκατάστατης χρηματικής ποινής, μέχρι του ποσού της αξίας των περιουσιακών στοιχείων που δεν βρέθηκαν, έχει ως αναγκαία προϋπόθεσή της ότι αυτά υπήρξαν στον εξωτερικό κόσμο. Εδώ, πλέον εισάγεται ως παρεπόμενη ποινή μία απολύτως παράδοξη ποινική κύρωση αστικής αποζημίωσης, το ύψος της οποίας προσδιορίζεται κατά την κρίση του ποινικού δικαστηρίου, δηλαδή του Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων, στο οποίο εισάγονται τα υπό συζήτηση κακουργήματα, όπως και όλα τα άλλα κοινώς επικίνδυνα κακουργήματα, με απευθείας κλήση, για να συνδέσουμε το πρόβλημα με άλλες επιλογές του ίδιου Σχεδίου.

Συναφώς θα πρέπει στο σημείο αυτό να επισημανθεί πως η επιλογή της απευθείας παραπομπής στο ακροατήριο για μια ιδιαίτερα μεγάλη ομάδα εγκλημάτων -μεταξύ άλλων και όλων των κακουργημάτων που προβλέπονται στους ειδικούς ποινικούς νόμους, καθώς και στα κεφάλαια των «κοινώς επικίνδυνων εγκλημάτων» και «των εγκλημάτων κατά συγκοινωνιών, τηλεπικοινωνιών και άλλων κοινωφελών εγκαταστάσεων»- παραγνωρίζει τις δυσχέρειες που παρουσιάζονται στην υπαγωγή των εγκλημάτων αυτών, ήδη δε με το παράδειγμά μας, και των συναφών δυσχερειών που παρουσιάζονται στον υπολογισμό αφενός της αξίας της βλάβης που προκλήθηκε, αφετέρου της αξίας των περιουσιακών στοιχείων επί των οποίων θα αποφασιστεί η δήμευση, παραμέτρων δηλαδή που θα απαιτούσαν πρόδηλα σοβαρότερη επεξεργασία πριν την εισαγωγή της υπόθεσης στο ακροατήριο.

Μόλις χρειάζεται να αναφερθεί, πως αν μια τεράστια δασική πυρκαγιά, λ.χ. του δάσους της Δαδιάς, εμφανίζεται ως αποτέλεσμα εμπρησμού δάσους από αμέλεια, τότε η υπαγωγή στην παρεπόμενη ποινή, υπό το φως του Συνταγματικού Κανόνα της απαγόρευσης της γενικής δήμευσης, θα τεθεί υπό την δικαιοδοτική κρίση του

αρμοδίου καθ' ύλη Μονομελούς Πλημμελειοδικείου. Μάλιστα, η ρύθμιση για την εκδίκαση όλων των πλημμελημάτων των ειδικών ποινικών νόμων και του ειδικού μέρους του ποινικού κώδικα από το Μονομελές Πλημμελειοδικείο, στο οποίο ο κανόνας θα είναι η επιβολή και έκτιση στερητικής της ελευθερίας ποινής, γίνεται την ώρα που η ίδια κυβερνητική πλειοψηφία έχει εκκινήσει διαδικασία μεταρρύθμισης του θεσμού των ειρηνοδικών, πράγμα το οποίο θα οδηγήσει με τη σειρά του σε εκδίκαση υποθέσεων με δυσχερέστατα ζητήματα ποινικής υπαγωγής και απειλής της προσωπικής ελευθερίας των κατηγορουμένων από εξαιρετικούς μεν δικαστές διαφορετικής ωστόσο εκπαίδευσης και δικαστικής εμπειρίας·

ζ) η κατάργηση του εγκλήματος της δυσφήμισης (362 ΠΚ), αλλά με διατήρηση των λόγων άρσης του άδικου χαρακτήρα του καταργημένου εγκλήματος (άρθρα 366 ΠΚ και 367 ΠΚ)·

η) η κατάργηση της κατ' έγκληση ποινικής δίωξης στις περιπτώσεις της απιστίας, η οποία στρέφεται άμεσα κατά πιστωτικού ή χρηματοδοτικού ιδρύματος ή επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα, την οποία η ίδια κυβερνητική πλειοψηφία είχε θεσπίσει (ν. 4637/2019) με την ειδική αιτιολογία ότι «ενισχύεται ουσιαστικά το νομικό πλαίσιο, ώστε να προστατεύεται η ελευθερία άσκησης της οικονομικής δραστηριότητας, η οποία καταδεικνύει την αποτελεσματικότητα της δημοκρατικής λειτουργίας της εκτελεστικής εξουσίας στην άμεση και καθημερινή οικονομική δραστηριότητά του» και ο Άρειος Πάγος είχε επανειλημμένα κρίνει σύμφωνη με το Σύνταγμα κ.α.

II. Στο πεδίο του ποινικού δικονομικού δικαίου ενδεικτικά διαπιστώνονται μεταξύ άλλων:

α) η επιλογή της συρρίκνωσης της υλικής αρμοδιότητας των τριμελών πλημμελειοδικείων και η θεμελίωση ευρύτατης καθ' ύλη αρμοδιότητας στα μονομελή πλημμελειοδικεία, με αντανάκλαστικές συνέπειες τόσο τη συρρίκνωση της προκαταρκτικής εξέτασης σε σοβαρά πλημμελήματα, όσο και την απώλεια της δυνατότητας προσφυγής του κατηγορουμένου κατά της απευθείας κλήσης·

β) η επιλογή να μην καλούνται στο ακροατήριο αστυνομικοί και λοιποί προανακριτικοί υπάλληλοι που έχουν καταθέσει στην προδικασία, ενώ μια τέτοια πρόβλεψη το μεν παραβιάζει κατάφωρα τις αρχές της προφορικότητας, της αμεσότητας και της κατ' αντιδικία διεξαγωγής της δίκης, το δε είναι ευθέως αντίθετη με τις προβλέψεις των άρθρων 6 παρ. 3 εδ. δ' της ΕΣΔΑ και 14 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα για τη δυνατότητα του κατηγορουμένου να εξετάσει τους μάρτυρες κατηγορίας σε κάποιο στάδιο της δίκης·

γ) η συναφής επιλογή να μην καλούνται στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο οι μάρτυρες που εξετάστηκαν στον πρώτο βαθμό, η οποία είναι αντίθετη στα άρθρα 2 παρ. 1 του 7ου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ και 14 παρ. 5 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα στα οποία θεμελιώνεται το δικαίωμα του κατηγορουμένου για συνολική επανεξέταση της υπόθεσης για την οποία καταδικάστηκε από ανώτερο δικαστήριο·

δ) η επιλογή του θεσμού της διακοπής της δίκης, με συρρίκνωση των δυνατοτήτων αναβολής και η καταβολή παραβόλου για την παραδεκτή υποβολή του αιτήματος αναβολής, ενώ είναι φανερό ότι δεν έχουν αναζητηθεί ούτε έχουν επιλυθεί οι παράμετροι που συγκαθορίζουν το πρόβλημα της εκδίκασης όλων των υποθέσεων του πινακίου·

ε) η νόθευση του κανόνα του ανασταλτικού αποτελέσματος, παρά την ύπαρξη του τεκμηρίου αθωότητας κ.ά.

Οι παραπάνω ενδεικτικές διαπιστώσεις προκαλούν εύλογα προβληματισμό. Η ποινική επιστήμη εξοβελίζεται και στη θέση της υπεισέρχεται ο ποινικός λαϊκισμός. Η πολιτική επιλογή "Law and order" εμφανίζεται μάλιστα ως επιλογή «πολιτικής ορθότητας» με όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά, τα οποία σε πολύ πρόσφατη συνέντευξή της εντόπισε η Καθηγήτρια *Μαρία Ευθυμίου* (Παρατηρητής της Θράκης 13/12/2023) και εγώ ήδη παραφράζω στο σημείο αυτό:

Υπάρχει εδώ η διατύπωση μιας θέσης από μία συγκεκριμένη ομάδα, η οποία έχει βάλει μόνη της στον εαυτό της τη σωστή ταμπέλα («ανελέητος τιμωρός, προστάτης των θυμάτων»), με αποτέλεσμα όλοι οι άλλοι να μην επιτρέπεται να αντιδράσουν, διότι εκείνη η ομάδα θεωρείται ότι έχει τη σωστή άποψη και επομένως μπορεί μόνη εκείνη να εκφέρει τις εκτιμήσεις της για ένα γεγονός και όλοι οι άλλοι πρέπει να υποτάσσονται σε αυτή την εκτίμηση, διαφορετικά είναι έξω από τη σωστή ταμπέλα («δικαιωματιστές»). Τούτο επιδιώκει να αναιρέσει την έννοια της ελευθερίας του επιστημονικού λόγου, σε μια προσπάθεια επιβολής ενός πρωτότυπου ελληνικού κατασταλτικού μορφώματος, που δεν προστατεύει τα θύματα, αλλά πιθανολογείται ότι θα «θυματοποιήσει» το σύνολο της κοινωνίας, με την διέγερση εγκλεισμού των πολιτών σε σωφρονιστικά καταστήματα, τα οποία κάποτε θα ... κατασκευαστούν και θα φυλάσσονται από προσωπικό που κάποτε θα ... προσληφθεί.

Qualex